

Nazwa przedmiotu: Czytanie i analiza partytur			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Rytmiki			Rok akademicki: 2022/2023 2023/2024 2024/2025
Kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: Dyrygentura chóralna	
Forma studiów: stacjonarne I st.		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status modułu: obowiązkowy
Forma zajęć: ćwiczenia		Język modułu: polski	Rok/semestr: rok I, II/semestr I, II, III, IV
Kierownik przedmiotu		Kierownik Katedry Edukacji Muzycznej dr hab. Magdalena Stępień, prof. UMFC	
Prowadzący zajęcia		ad. dr hab. Anna Ignatowicz-Glińska, ad. dr hab. Bartosz Kowalski-Banasewicz, ad. dr hab. Edward Sielicki, ad. dr Aldona Nawrocka-Woźniak, as. dr Wojciech Pławner	
Cele przedmiotu		Przygotowanie studentów do pracy z chórem, zespołami wokalnymi, wokально - instrumentalnymi i instrumentalnymi poprzez poznanie zasad prawidłowego odczytania partytury i nabycie praktycznej umiejętności korzystania z niej. Sprawność w czytaniu partytur, zwłaszcza w grze a vista, wykształcenie spostrzegawczości i szybkiej orientacji w partyturze. Nabycie umiejętności sporządzania fortepianowych faktur redukcyjnych (wyciągów fortepianowych) utworów chóralnych i instrumentalnych. Wdrożenie do nabywania słuchowego wyobrażenia utworu na podstawie analizy partytury (bez grania).	
Wymagania wstępne		Umiejętność gry na fortepianie co najmniej na poziomie szkoły muzycznej I stopnia. Znajomość podstawowych instrumentów muzycznych. Umiejętność płynnego czytania nut w kluczach: wiolinowym i basowym. Umiejętność realizacji na fortepianie faktur wielogłosowych, zapisanych na dwóch systemach. Podstawowa umiejętność jednoczesnego czytania pionowego i poziomego. Umiejętność gry a vista utworów zapisanych w fakturze fortepianowej, o co najmniej podstawowym stopniu trudności. Umiejętność odczytywania funkcji harmonicznycy w utworach tonalnych, utrzymanych w systemie harmoniki funkcyjnej.	
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	Absolwent zna i rozumie problematykę wykonawczą i posiada wiedzę metodyczną do jej realizacji w zespołach wokalnych i instrumentalnych na różnym poziomie zaawansowania muzycznego.	W1
	2	Absolwent zna i rozumie podstawowy repertuar związany ze specjalnością PZM, ma wiedzę z zakresu historii muzyki, literatury instrumentalnej, chóralnej i wokально-instrumentalnej.	W2
	3	Absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady dotyczące prawa autorskiego oraz oświatowego, a także posiada podstawową wiedzę dotyczącą finansowych, marketingowych i prawnych aspektów zawodu dyrygenta - kierownika zespołu artystycznego.	W6
Umiejętności	4	Absolwent potrafi poprawnie wykonywać podstawowy repertuar muzyki chóralnej i instrumentalnej, reprezentujące różne style muzyczne, w pełni zrealizować materiał dźwiękowy dzieła, przekazać jego formę oraz zawarte w nim idee i treści, z wykorzystaniem własnej wyobraźni, intuicji i emocjonalności.	U4
	5	Absolwent potrafi współdziałać w zespole artystycznym jako wykonawca, oraz samodzielnie prowadzić zespoły instrumentalne i wokalne jako dyrygent i kierownik artystyczny.	U5
	6	Absolwent potrafi stosować efektywne techniki samodzielnego ćwiczenia i rozwoju możliwości warsztatowych dyrygenckich, wokalnych i	U6

		instrumentalnych, i swobodnie z nich korzystać.	
Kompetencje społeczne	7	Absolwent jest gotów do uczenia się przez całe życie.	K1
	8	Absolwent jest gotów do zbierania, analizowania i interpretowania informacji związanych z problematyką edukacyjną w zakresie sztuki muzycznej, angażowania się w działalność naukową, kulturotwórczą i edukacyjną, formułowania argumentacji dla swoich inicjatyw i idei.	K2
	9	Absolwent jest gotów do konstruktywnego rozwiązywania problemów w pracy zespołowej, z wykorzystaniem twórczego myślenia, metodologicznej wiedzy, wyobraźni i intuicji.	K5
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
<p>1. Partytury (fragmenty) chóralne i wokalne</p> <p>a) 3 i 4 głosy zapisane na dwóch systemach, w kluczach: wiolinowym i basowym</p> <p>b) 3 i 4 głosy zapisane na 3 - 4 systemach, w kluczach jw. (głos tenorowy w kluczu wiolinowym z transpozycją, lub w kluczu basowym bez transpozycji).</p> <p>c) w kluczach grupy C (altowy, tenorowy i ew. sopranowy): ćwiczenia 1 - 3 głosowe (również z 1 lub 2 głosami zapisanymi w kluczu wiolinowym i/lub basowym)</p> <p>2. Partytury (fragmenty) instrumentalno-kameralne</p> <p>a) kwartet smyczkowy (klucze: wiolinowy, basowy, altowy i ew. tenorowy)</p> <p>b) zespoły kameralne lub małe orkiestry z instrumentami nietransponującymi (za wyjątkiem transpozycji oktawową dla kontrbasu; klucze j.w.)</p> <p>c) przykłady partytur kameralnych z pojedynczymi instrumentami transponującymi (strój B, A, ćwiczenia 1 - 4 głosowe)</p> <p>3. Partytury (fragmenty) wokально-instrumentalne: chór 2-4 głosowy (lub duet - kwartet solistów) z towarzyszeniem fortepianu, organów lub innych pojedynczych instrumentów</p>			15
<p>4. Partytury (fragmenty) chóralne i wokalne</p> <p>a) 4 (ew. 5- 6) głosów, zapisane na 4 (ew. 5-6) systemach, w kluczach wiolinowym (Tenor z transpozycją) i basowym</p> <p>b) w kluczach grupy C (altowy, tenorowy i sopranowy): ćwiczenia 3 - 4 głosowe (z 1 głosem w kluczu basowym)</p> <p>5. Partytury (fragmenty) instrumentalne-kameralne</p> <p>a) zespoły kameralne lub małe orkiestry z pojedynczymi instrumentami transponującymi (w różnych strojach - np. B, A, F, C, Es)</p> <p>b) przykłady partytur kameralnych z 2 - 4 instrumentami transponującymi w różnych strojach</p> <p>6. Partytury (fragmenty) wokально-instrumentalne: pojedynczy głos wokalny, duet - kwartet solistów lub chór 2 - 4 głosowy, z towarzyszeniem zespołu kameralnego z fortepianem, kwartetu/kwintetu smyczkowego (orkiestry smyczkowej), małej orkiestry z instrumentami nietransponującymi, ew. z pojedynczymi instrumentami transponującymi (w poznanych strojach)</p>			15
<p>7. Partytury (fragmenty) chóralne i wokalne</p> <p>a) 4 i więcej głosów</p> <p>b) o zmiennej ilości głosów</p> <p>c) w kluczach: wiolinowym i basowym, oraz kluczach z grupy C (sopranowym, altowym, tenorowym, sporadycznie: mezzosopranowym) i ze zmianą kluczy</p> <p>8. Instrumenty transponujące w różnych strojach (wybranych spośród: B, A, F, Es, E, D, G, C) w przykładach z partytur kameralnych i orkiestrowych</p> <p>9. Partytury symfoniczne (fragmenty) tzw. typowe: przykłady z epok klasycyzmu i romantyzmu. Instrumenty transponujące w poznanych strojach. Klucze: wiolinowy, basowy, altowy i tenorowy.</p> <p>10. Partytury (fragmenty) oratoryjne (wokально-orkiestrowe) o podstawowym i ew. średnim stopniu trudności. Przykłady od baroku po współczesność (notacja konwencjonalna). Głosy wokalne zapisane w kluczu wiolinowym i basowym. Orkiestra z instrumentami transponującymi w poznanych strojach.</p>			15
<p>11. Partytury chóralne i wokalne - jak wyżej</p> <p>12. Partytury (fragmenty) na zespoły kameralne i orkiestrowe z kilkoma instrumentami transponującymi, w różnych strojach.</p> <p>13. Partytury (fragmenty) wokalne, wokально-instrumentalne i instrumentalne - kameralne nietypowe (np. chór dziecięcy, głosy równe, instrumenty takie jak: saksofony, akordeon, gitara, odmiany instrumentów dętych drewnianych, flety proste, inst. perkusyjne o określonej wysokości brzmienia)</p> <p>14. Partytury (fragmenty) współczesne, notowane niekonwencjonalnie (np. sonoryzm, aleatoryzm, grafika muzyczna, muzyka repetytywna, etc.) - analiza, gra a vista lub przygotowana.</p>			15

15. Przygotowanie wyciągu fortepianowego z partytury symfonicznej (fragmentu) lub z wokalnoinstrumentalnej, na kameralny zespół mieszany (z instrumentami transponującymi), lub chóralnej – o fakturze powyżej 4 głosów, oraz o trudniejszych rozwiązaniach fakturalnych.

Uwagi ogólne:

- Treści programowe wzajemnie się przenikają.
- Wszystkie rodzaje partytur realizowane na fortepianie w postaci gry a vista (na 2 i/lub 4 ręce) i przygotowanej.
- Szczególnie zalecane jest realizowanie na fortepianie, w ramach zajęć, partytur opracowywanych przez studenta na zajęciach dyrygowania.
- Analiza wykonywanych partytur – rozumiana jako nieodzowny wg Mieczysława Tomaszewskiego „element konieczny do odczytywania dzieła muzycznego oraz jego rozumienia - od kategorii elementarnych do fundamentalnych i transcendentnych” – stanowić będzie zawsze stały punkt zajęć.

Metody kształcenia	1. pokaz, praktyka wykonawcza 2. praca z tekstem nutowym i dyskusja, analiza przypadków 3. praca indywidualna 4. prezentacja nagrań utworów
--------------------	--

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Metoda	Numer efektu uczenia
	1. kontrola przygotowanych projektów	1, 2, 4 - 9
	2. realizacja zleconego zadania – przesłuchanie i prezentacja	1, 2, 4 - 9
	3. kolokwium ustne – analiza partytury	1 - 3, 5, 7 - 9
	4. kolokwium końcowe – przesłuchanie i prezentacja	1 - 9

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1 - 15	1 - 4	1 - 4
2	1 - 15	1 - 4	1 - 4
3	1 - 15	2, 3	3, 4
4	1 - 15	1 - 4	1, 2, 4
5	1 - 15	1 - 4	1 - 4
6	1 - 15	1 - 3	1, 2, 4
7	1 - 15	1 - 4	1 - 4
8	1 - 15	1 - 4	1 - 4
9	1 - 15	1 - 3	1 - 4

Warunki zaliczenia	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia – kontrola obecności – oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości >50%). Po każdym semestrze (I, II, III, IV) – część praktyczna zaliczenia – kolokwium: wykonanie utworu przygotowanego oraz gra a vista kilku przykładów z literatury chóralnej i instrumentalnej, zgodnie z przerobionym materiałem. Na kolokwium końcowym student zobowiązany jest do przedstawienia spisu przerobionego w ciągu 2 lat repertuaru (literatura przedmiotu) oraz przygotowanego jednego wyciągu fortepianowego. Ocena końcowa uwzględnia bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność studenta na zajęciach, kontrolę obecności oraz realizację powierzonych zadań.
---------------------------	--

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	1	1	1	2	-	-
Liczba godzin w tyg.	1	1	1	1		
Rodzaj zaliczenia	kolokwium	kolokwium	kolokwium	kolokwium		

Literatura podstawowa

Materiały nutowe (partytury):
- Partytury pieśni i utworów chóralnych a cappella, przeznaczonych na różne chóry (np. J. K. Lasocki – zbiór Z pieśnią, M. Gomółka – Psalm, K. Szymanowski – Pieśni kurpiowskie)
- Klasyczne kwartety smyczkowe (J. Haydn, W. A. Mozart) i partytury innych wybranych utworów, przeznaczonych na orkiestrę smyczkową

- Partytury wybranych utworów kameralnych i symfonicznych, z uwzględnieniem instrumentów transponujących
- Partytury wybranych utworów wokalnie - instrumentalnych (przeznaczonych na chór/ zespół wokalny i organy / fortepian, na chór/ zespół wokalny i orkiestrę smyczkową, na chór/zespół wokalny i orkiestrę - kameralną i/lub symfoniczną
- Partytury przykładowych, wybranych utworów współczesnych, zapisanych niekonwencjonalnie
- Piliczowa H., Nauka czytania partytur: materiały pomocnicze do wykładów i ćwiczeń, Warszawa 2004
- Wiechowicz S., Ćwiczenia w starych kluczach, cz. I i II

Literatura uzupełniająca

Drobner M., Instrumentoznawstwo i akustyka, PWM Kraków 2008
 Kotoński W., Leksykon współczesnej perkusji, PWM Kraków 1999
 Sikorski K. - Instrumentoznawstwo, PWM Kraków 1975
 Sachs K., Historia instrumentów muzycznych, Kraków 1989
 Wrobel F., Partytura na tle współczesnej techniki orkiestracyjnej, Kraków 1954
 Dostępne nagrania oryginalnych wersji utworów, realizowanych na fortepianie

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	60	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	-
Przygotowanie się do zajęć	30	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	30
Praca własna z literaturą	30	Inne	-
Konsultacje	-		
Łączny nakład pracy w godzinach	150	Łączna liczba ECTS	5

Możliwości kariery zawodowej

- Jest przygotowany (od strony czytania partytur) do podjęcia studiów II stopnia, w zakresie dyrygentury chóralnej, ewentualnie innych specjalności, w których wymagana jest umiejętność czytania i analizowania partytur.
- Jako dyrygent/ kierownik artystyczny zespołu wokálnego/ chóru lub zespołu wokalnie - instrumentalnego potrafi samodzielnie opracowywać nowy repertuar, posługując się partyturami.
- Jest przygotowany do podjęcia nauki instrumentacji, propedeutyki kompozycji z aranżacją, oraz doskonalenia swoich umiejętności w dziedzinie dyrygentury, podczas zajęć przedmiotu głównego (dyrygentura) i przedmiotów takich, jak: zespoły wokalne - praktyki, chór kameralny - praktyki, zespoły instrumentalne - praktyki, zespół orkiestrowy - praktyki, big band - praktyki.

Ostatnia modyfikacja opisu przedmiotu

Data	Imię i nazwisko	Czego dotyczy modyfikacja
14.09.2022r.	wykt. dr Marcin Piotr Łopacki	Utworzenie nowej karty przedmiotu
20.10.2023.	prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja karty
20.10.2024.	prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja karty